

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Rzeszów, dnia 9 maja 2018 r.

Poz. 2324

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P-II.4131.2.93.2018 WOJEWODY PODKARPACKIEGO

z dnia 2 maja 2018 r.

Na podstawie art. 85, 86 i 91 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1875 ze zm.) oraz art. 90t ust. 1 pkt 2 i ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r. poz. 2198 ze zm.).

STWIERDZAM NIEWAŻNOŚĆ

uchwały Rady Gminy Trzebownisko Nr XLIII/419/2018 z dnia 28 marca 2018 r. w sprawie Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży z Gminy Trzebownisko.

Uzasadnienie

Rada Gminy Trzebownisko uchwałą Nr XLIII/419/2018 z dnia 28 marca 2018 przyjęła Program Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży z Gminy Trzebownisko. Wskazana uchwała Rady Gminy została doręczona organowi nadzoru w dniu 5 kwietnia 2018 r. Analizowaną uchwałę Rada Gminy w Trzebownisku podjęła na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 14a ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 90t ust. 1 pkt 2 i ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

W ocenie organu nadzoru, dla prawidłowego unormowania wskazanej materii uwzględnić należy przede wszystkim postanowienia przepisu zawartego w art. 90t ustawy o systemie oświaty. Zgodnie z powołaną normą prawną w przypadku przyjęcia regionalnego lub lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze.

Jak wynika z przytoczonego wyżej upoważnienia ustawodawca w pierwszej kolejności zobowiązał jednostki samorządu terytorialnego do przyjęcia programu będącego aktem o charakterze wewnętrznym, wyznaczającym kierunki działania w zakresie wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży. Następnie w oparciu o dany program organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego powinien określić szczegółowe warunki, zakres oraz tryb wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży. Zdaniem organu nadzoru rada nie może zatem realizować delegacji wynikającej z art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty bez wcześniejszej realizacji zapisów wynikających z art. 90t ust. 1 ww. ustawy. Wynika to wprost z brzmienia art. 90t ust. 4 ustawy: "w przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1". Musi być w takiej sytuacji zachowany chronologiczny ciąg działań przy podejmowaniu aktów prawnych w przypadku takich rozwiązań ustawowych. W oparciu o tę normę prawną ustawodawca postanowił, iż niezbędnym warunkiem określenia w odrębnej uchwale szczegółowych warunków udzielania pomocy, jej formy i zakresu, jak również sprecyzowania trybu postępowania w tych sprawach jest uprzednia konieczność określenia programu wspierania edukacji, o którym, mowa w ust. 1 art. 90t ustawy.

W toku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego w oparciu o posiadany rejestr uchwał organ nadzoru ustalił, że Rada Gminy nie podjęła wcześniej lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych

dzieci i młodzieży na podstawie art. 90t ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie oświaty. Z przeprowadzonej analizy treści kwestionowanej uchwały wynika, że pomimo nadanego jej tytułu, nie stanowi ona programu wyrównywania szans edukacyjnych, a ustala szczegółowy tryb przyznawania stypendiów, będąc jednocześnie aktem prawa miejscowego. W tej sytuacji omawiana uchwała narusza art. 90t ust. 1 pkt 2 oraz ust. 4 ustawy o systemie oświaty, ponieważ określenie warunków udzielania stypendiów za wyniki w szkole nie można utożsamiać z lokalnym programem wspierania edukacji. Pominięcie przez Radę Gminy wcześniejszego uchwalenia programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży stanowi istotne naruszenie prawa, wpływające na legalność przedmiotowej uchwały. Regulacje dotyczące stypendiów dla uczniów nie mogą zostać określone w oderwaniu od procedury przewidzianej w art. 90t ust. 1 pkt 2 i ust. 4 ustawy o systemie oświaty.

Niezależnie od powyższego uchybienia organ nadzoru zauważa, że niektóre przepisy załącznika do uchwały zawierają rozwiązania niezgodne z prawem. Nie negując prawa Rady do podjęcia uchwały regulującej omawiane zagadnienia, w rozważanej sprawie należy jednak zauważyć, iż unormowanie zawarte w § 4 ust. 2 i w § 7 załącznika do uchwały są sprzeczne z prawem.

W § 4 ust. 2 Rada przyjęła, że z wnioskiem o przyznanie stypendium Wójta Gminy Trzebownisko, zawierającym pozytywną opinię rady pedagogicznej, występuje dyrektor szkoły podstawowej do której uczeń uczęszcza, a w przypadku ucznia szkoły ponadpodstawowej rodzic (opiekun) bądź pełnoletni uczeń. Kwestionowana regulacja eliminuje z grupy osób uprawnionych do złożenia wniosku rodzica (opiekuna) dziecka uczęszczającego do szkoły podstawowej zawężając jedynie to uprawnienie do dyrektora szkoły. W związku z tym analizowane postanowienie uchwały znacząco ogranicza krąg osób uprawnionych do złożenia wniosku o przyznanie stypendium dla ucznia szkoły podstawowej, podczas gdy dla uczniów szkoły ponadpodstawowej ten krąg jest szerszy. Zapisy takie należy uznać za naruszające wyrażoną w art. 32 Konstytucji RP zasadę równości wobec prawa. Oznacza ona nakaz równego traktowania i podobnego traktowania oraz dopuszcza wprowadzenie zróżnicowania, ale tylko, gdy jest ono uzasadnione (por. wyrok TK z dnia 5 listopada 1997 r., TK 22/97). Prawodawca nie może zatem określać kręgu osób uprawnionych w sposób dowolny. Przyznając konkretne uprawnienia bądź przywileje, winien czynić to w stosunku do wszystkich podmiotów charakteryzujących się daną cechą wspólną, albo też zrezygnować z ich stosowania w stosunku do wszystkich podmiotów w ramach danej klasy. Odstępstwa od równego traktowania podmiotów podobnych muszą: po pierwsze, mieć charakter relewantny, a więc pozostawać w bezpośrednim związku z celem i zasadniczą treścią danego unormowania oraz służyć realizacji tego celu i treści; po drugie, mieć charakter proporcjonalny, a więc waga interesu, któremu ma służyć różnicowanie sytuacji adresatów normy, musi pozostawać w odpowiedniej proporcji do wagi interesów, które zostaną naruszone w wyniku nierównego potraktowania podmiotów podobnych; po trzecie, pozostawać w jakimś związku z innymi wartościami, zasadami czy normami konstytucyjnymi, w szczególności z zasadami sprawiedliwości społecznej (por. wyrok TK z dnia 12 października 2000 r., TK 1/00, OTK ZU nr 6/2000, poz. 185).

Reasumując, zdaniem organu nadzoru w przedmiotowej sprawie nie zachodzą przesłanki uzasadniające różne traktowanie podmiotów posiadających te same cechy wspólne, umożliwiające sklasyfikowanie ich jako jednolitą grupę podmiotów. Zróżnicowanie wynikające jedynie z faktu uczęszczania do szkoły podstawowej nie powinno oddziaływać na uprawnienia ucznia w zakresie podmiotów uprawnionych do składania wniosku o stypendium.

W § 7 ust. 1 załącznika do uchwały przyjęto, że stypendium Wójta Gminy ma charakter uznaniowy a w ust. 3 i 4, że decyzja wójta wydawana jest w formie zarządzenia i nie przysługuje od niej prawo odwołania. W ocenie organu nadzoru powyższe zapisy uchwały nie znajdują uzasadnienia. Skoro bowiem osoba ubiegająca się o przyznanie stypendium spełnia warunki określone w przyjętym regulaminie to wójt zobligowany jest do przyznania takiego stypendium i jego decyzja nie może mieć charakteru uznaniowego i arbitralnego. Jednocześnie przy możliwości wystąpienia sytuacji ograniczenia środków finansowych na stypendia, nie zostały określone kryteria jakim uczniom w pierwszej kolejności przysługuje prawo do stypendium. Ponadto biorąc pod uwagę regulację ustawową znać należy, iż przyznanie lub odmowa przyznania stypendium szkolnego nosi cechy rozstrzygnięcia indywidualnej sprawy administracyjnej w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego. Przedmiotem postępowania administracyjnego jest konkretna sprawa, w której organ administracji jest władny, a jednocześnie zobowiązany rozstrzygnąć na podstawie przepisów prawa materialnego o uprawnieniach lub obowiązkach indywidualnego podmiotu. Tym samym czynność przyznania bądź odmowy przyznania stypendium szkolnego winna zostać zakończona decyzją administracyjną. Stąd pozbawienie strony prawa odwołania się od decyzji,

narusza art. 15 Kodeksu postępowania administracyjnego, zawierającego fundamentalną zasadę postępowania administracyjnego - zasadę dwuinstancyjności.

Mając na względzie powyższe uchwała Rady Gminy Trzebownisko Nr XLIII/419/2018 z dnia 28 marca 2018 r. w sprawie Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży z Gminy Trzebownisko istotnie narusza prawo i wobec tego należy stwierdzić jej nieważność.

Na rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie, ul. Kraszewskiego 4A, w terminie 30 dni od jego otrzymania.

**z up. WOJEWODY
PODKARPACKIEGO
DYREKTOR GENERALNY
URZĘDU**

Marcin Zaborniak